

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ İKİNCİ BÖLÜM

HALİT KARA / TÜRKİYE

(Başvuru no. 60846/19)

KARAR

Madde 8 • Haberleşme • Madde 15 • Olağanüstü hallerde derogasyon • Başvuranın ağabeyine yazdığı mektubu ceza infaz kurumu yetkililerinin göndermeyi reddetmesi • Yerel makamların çatışan menfaatler arasında denge kuramaması ve başvuranın hakkına keyfi müdahaleyi önlememesi • Sunulan gerekçelerin demokratik bir toplumda ilgili ve yeterli veya gerekli bir tedbir olduğunun ortaya konulmaması • Dava konusu tedbirin olağanüstü halin özel koşulları tarafından kesinlikle gerekli kılınmaması

Yazı İşleri Müdürlüğü tarafından hazırlanmıştır. Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

STRAZBURG

12 Aralık 2023

İşbu karar, Sözleşme'nin 44 § 2 maddesinde öngörülen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Bazı şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2024. Bu gayri resmî çeviri, Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, İnsan Hakları Dairesi Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Halit Kara / Türkiye davasında,

Başkan,

Arnfinn Bårdsen,

Hâkimler,

Jovan Ilievski,

Egidijus Kūris,

Saadet Yüksel,

Lorraine Schembri Orland,

Diana Sârcu,

Davor Derenčinović ve *Bölüm Yazı İşleri Müdürü* Hasan Bakırcı'nın katılımıyla Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm),

Türk vatandaşı olan Halit Kara'nın ("başvuran") Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine ("AİHM" veya "Mahkeme"), İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca, 31 Ekim 2019 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine yapmış olduğu başvuruyu (no. 60846/19);

Ceza infaz kurumu yetkililerinin başvuranın ağabeyine yazdığı mektubu göndermeyi reddetmesine ilişkin şikâyetin Türk Hükümetine ("Hükümet") tebliğ edilmesine ve başvurunun geri kalan kısmının kabul edilemez olduğuna dair verilen kararı;

tarafların beyanlarını göz önüne alarak,

21 Kasım 2023 tarihinde yapılan kapalı müzakerelerin ardından,

Aynı tarihte kabul edilen aşağıdaki kararı vermiştir:

GİRİŞ

1. Dava, başvuranın ağabeyine yazdığı mektubu ceza infaz kurumu yetkililerinin göndermeyi reddetmesine ilişkindir. Başvuran Sözleşme'nin 8 ve 10. maddelerinin ihlal edildiğinden şikâyet etmiştir.

OLAYLAR

2. Başvuran, 1987 doğumlu olup Mersin'de ikamet etmektedir. Başvurana Mahkeme önünde yargılamalarda kendisini temsil etme izni verilmiştir (Mahkeme İç Tüzüğü'nün 36 § 2 maddesinin son cümlesi).

3. Hükümet ise kendi görevlisi olan Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı İnsan Hakları Dairesi Başkanı Hacı Ali Açıkgül tarafından temsil edilmiştir.

4. Dava konusu olaylar aşağıdaki gibi özetlenebilir.

5. Somut başvuruya konu olan olayların meydana geldiği tarihte başvuran Şanlıurfa T Tipi Ceza İnfaz Kurumunda (“ceza infaz kurumu”) kalmaktadır. Hükümet, ilgili tarihte başvuranın Türk makamları tarafından “Fethullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması” (bundan böyle “FETÖ/PDY” olarak anılacaktır) olarak adlandırılan silahlı terör örgütüne üye olma suçundan tutuklu olduğunu, 2018 yılının Mart ayında başvurana atılan suçun sabit bulunduğunu ve başvuranın mahkûmiyetine dair kararın 2018 yılının Kasım ayında kesinleştiğini belirtmiştir.

6. 25 Aralık 2017 tarihinde başvuran farklı bir ceza infaz kurumunda tutulan ağabeyi N.K.’ye gönderilmek üzere ceza infaz kurumu idaresine, altı sayfalık Mahkeme başvuru formu örneği ve iki sayfalık yerel mahkemeye sunulacak bir dilekçe örneğinden oluşan ekleri ile birlikte sekiz sayfalık bir mektubu teslim etmiştir. Hükümet, 2019 yılının Temmuz ayında N.K.’nin silahlı terör örgütüne üye olma suçundan mahkûmiyetine karar verildiğini belirtmiştir.

7. 28 Aralık 2017 tarihinde ceza infaz kurumunun mektup okuma komisyonu, söz konusu tarihte yürürlükte olan Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzüğün (“Tüzük”) 123. maddesi uyarınca, başvuranın mektubunu ek inceleme yapılması için ceza infaz kurumunun Disiplin Kuruluna (“Disiplin Kurulu”) iletmiştir. Mektup okuma komitesi söz konusu mektupta sakıncalı, yalan ve iftira niteliğinde ifadeler bulunduğunu belirtmiştir.

8. Aynı gün, Disiplin Kurulu başvuranın mektubuna ekleriyle birlikte el koymaya karar vermiştir. Disiplin Kurulu, mektubun gerçekten de sakıncalı ifadeler içerdiğini tespit etmiş, aşağıdaki kesitin yalan ve kamu görevlileri aleyhinde iftira niteliğinde olduğunda karar vermiştir:

“Cezaevine konulduktan sonra emniyete götürülüp kötü muameleye tabi tutulan, kafasına poşet geçirilip biber gazı sıkılan, kasıklarına elektrik verilen, envai çeşit dayaklar atılan sandalyeye elleri arkadan bağlanıp gece gündüz 24 saat bekletilen, uyutulmayan, adli koşullara verilen, orada avluya çıkmasına kolay kolay izin verilmeyen, orda sürekli dayak atılan hastanelik edilen, dönüşünde ne olur başka

HALİT KARA / TÜRKİYE KARARI

koğuşı verin demesine rağmen hep red edilen, namaza durduğunda sen hainsin ne namaz kılıyorsun denilip namazı bozulan, o anda yine dayak atılan, vaktini neredeyse sürekli kendi yatağında geçirmek zorunda bırakılan, (bu bahsettiğim Batı Karadenizde bir il oluyor) nezarete, gözaltında günlerce pis ve çok soğuk ortamda bırakılan farklı meslek gruplarından nice insanlar var.”

Tüzüğün 91. maddesinin 3. fıkrasındaki metine (bk. aşağıdaki 16. paragraf) atıf yapan Disiplin Kurulu, mektupta konusu suç teşkil eden beyanlar bulunduğu ve dolayısıyla mektubun bu hüküm kapsamında tamamen sakıncalı olduğu sonucuna varmıştır.

9. 11 Ocak 2018 tarihinde başvuran Şanlıurfa infaz hâkimliği (“infaz hâkimliği”) önünde Disiplin Kurulunun kararına itiraz etmiştir. Başvuran yaptığı itirazda söz konusu ifadelerin birçok kişiden duyduğu kötü muamele ve işkence iddialarına ilişkin olduğunu belirtmiştir. Bu iddiaların yalan olmadıklarını eklemiştir. Tutukluluğunun bu ifadelere dair detaylı bilgiler sunmasına engel teşkil ettiğini, bir tutuklu olarak mektubunda geçen bütün ifadeler için belge sunmak zorunda olmadığını ifade etmiştir. Başvuran, söz konusu ifadelerin hangi kamu görevlilerine dair iftiralar içerdiğinin açıklanmadığını belirtmiş, mektubunda herhangi bir görevli veya yetkiliden ismen bahsetmediğini vurgulamıştır. Mektubunda herhangi bir görevliyi hedef göstermediğini, mektubunun ceza infaz kurumunun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşürmediğini; tehdit, iftira veya yasa dışı ifadeler içermediğini belirtmiştir. Ayrıca başvuran kötü muamele iddiaları içeren üç adet gazete haberine atıf yapmış, bunların nüshalarını ekte sunmuştur. Başvuran, sekiz sayfadan oluşan mektubunun iki adet eki olduğunu, bu eklerin altı sayfalık bir örnek Mahkeme başvuru formu ile iki sayfa uzunluğunda, yerel mahkemeye sunulacak bir dilekçe örneği olduğunu belirtmiş; söz konusu ifadeler nedeniyle on altı sayfanın tamamına el konulduğunu ifade etmiştir. Son olarak başvuran, söz konusu mektuba el konulmasını haklı kılacak somut bir gerekçenin olmadığını ileri sürmüştür.

10. 24 Ocak 2018 tarihinde infaz hâkimliği başvuranın itirazını reddetmiştir. Disiplin Kurulunun karar metnine atıf yapan infaz hâkimliği, söz konusu kararın 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanuna uygun olarak verildiğine, usul ve yasaya aykırılık bulunmadığına karar vermiştir.

11. 13 Şubat 2018 tarihinde Şanlıurfa Ağır Ceza Mahkemesi başvuran tarafında yapılan itiraz hakkında verdiği kararında, infaz hâkimliğinin gerekçesini onaylamıştır.

12. 19 Mart 2018 tarihinde başvuran Anayasa Mahkemesine bireysel başvuruda bulunmuş, ceza infaz kurumu idaresinin mektubuna el koyması nedeniyle, diğerleri ile birlikte ifade özgürlüğü ve yazışmasına saygı gösterilmesi haklarının ihlal edildiğini iddia etmiştir.

13. 8 Temmuz 2019 tarihinde Anayasa Mahkemesi bu şikâyetleri açıkça dayanaktan yoksun oldukları gerekçesiyle reddetmiştir. Anayasa Mahkemesi, Anayasada öngörülen temel hak ve özgürlüklere yönelik bir müdahalenin olmadığı veya müdahale olduysa da bunun ihlal teşkil etmediği sonucuna ulaşmıştır.

İLGİLİ YASAL ÇERÇEVE VE UYGULAMA

I. ULUSAL MEVZUAT

A. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun

14. Söz konusu tarihte yürürlükte olduğu şekliyle 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun (“5275 sayılı kanun”) 68. maddesi aşağıdaki gibidir:

“1. Hükümlü, bu maddede belirlenen kısıtlamalar dışında, kendisine gönderilen mektup, faks ve telgrafları alma ve ücretleri kendisince karşılanmak koşuluyla, gönderme hakkına sahiptir.

2. Hükümlü tarafından gönderilen ve kendisine gelen mektup, faks ve telgraflar; mektup okuma komisyonu bulunan kurumlarda bu komisyon, olmayanlarda kurumun en üst amirince denetlenir.

3. Kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren, görevlileri hedef gösteren, terör veya ... suç örgütleri mensuplarının haberleşmelerine neden olan, kişi veya kuruluşları paniğe yöneltmek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakareti içeren mektup, faks ve telgraflar hükümlüye verilmez. Hükümlü tarafından yazılmış ise gönderilmez.

...”

15. 5275 sayılı Kanunun 116. maddesinin 1. fıkrası uyarınca, aynı kanunun 68. maddesinde düzenlenmiş hükümler, tutukluluk halleriyle uyumlu olan tutuklular hakkında da uygulanabilir.

B. 6 Nisan 2006 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan 20 Mart 2006 tarihli Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük (söz konusu tarihte yürürlükte olduğu şekliyle)

16. Söz konusu tarihte yürürlükte olduğu şekliyle Tüzüğün 91. maddesi aşağıdaki gibidir:

- “1. Hükümlü, kendisine gönderilen mektup, faks ve telgrafları alma ve ücretleri kendisince karşılanmak koşuluyla, gönderme hakkına sahiptir.
2. Hükümlü tarafından gönderilen ve kendisine gelen mektup, faks ve telgraflar; mektup okuma komisyonu bulunan kurumlarda bu komisyon, olmayanlarda kurumun en üst amirince denetlenir.
3. Kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren, görevlileri hedef gösteren, terör ve ... suç örgütleri mensuplarının örgütsel amaçlı olarak haberleşmelerine neden olan, kişi veya kuruluşları paniğe yöneltmek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakareti içeren mektup, faks ve telgraflar hükümlüye verilmez. Hükümlü tarafından yazılmış ise gönderilmez.
- ...”

17. Tüzüğün 122. maddesinin 1. fıkrası aşağıdaki gibidir:

- “91. maddeye göre mektup alma ve gönderme hakkı kapsamında hükümlüler tarafından yazılan mektup, faks ve telgraflar, zarf kapatılmaksızın ... mektup okuma komisyonuna iletilmek üzere güvenlik ve gözetim servisi personeline verilir. Yapılan incelemeden sonra gönderilmesinde sakınca görülmeyen mektuplar üzerine "görüldü" kaşesi vurulur. [Bu mektuplar] zarf içerisine konularak kapatılır ve postaneye teslim edilir ...”

18. Tüzüğün 123. maddesi aşağıdaki gibidir:

- “1. Mektup okuma komisyonunca, mahalline gönderilmesi veya hükümlüye verilmesi sakıncalı görülen mektuplar, en geç yirmi dört saat içinde disiplin kuruluna verilir. Mektubun disiplin kurulu tarafından kısmen veya tamamen sakıncalı görülmesi hâlinde, mektup aslı çizilmeden veya yok edilmeden şikâyet ve itiraz süresinin sonuna kadar muhafaza edilir. Mektubun kısmen sakıncalı görülmesi hâlinde, aslı idarede tutularak fotokopisinde sakıncalı görülen kısımlar okunmayacak şekilde çizilerek disiplin kurulu kararı ile birlikte ilgisine tebliğ edilir. Mektubun tamamının sakıncalı görülmesi hâlinde, sadece disiplin kurulu kararı tebliğ edilir ... Bu süre içinde infaz hâkimliğine başvurulmamış ise, disiplin kurulu kararı yerine getirilir ... İnfaz hâkimliğine başvurulmuş ise, ... [infaz hâkimliği] kararına itiraz edilmemiş ise bu karara göre ... işlem yapılır. [İnfaz hâkimliği kararına] itiraz edilmiş ise [itirazı inceleyen] mahkemenin kararına göre işlem yapılır.

HALİT KARA / TÜRKİYE KARARI

2. Hükümlüye yapılacak tebligatta, tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde infaz hâkimliğine şikâyet hakkının kullanılmaması veya infaz hâkimliği kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren bir hafta içinde ağır ceza mahkemesine itiraz edilmemesi hâlinde, disiplin kurulu kararının kesinleşerek mektubun sakıncalı görülen kısımlarının okunmayacak şekilde çizilerek verileceği veya tamamı sakıncalı görülen mektubun verilmeyeceği bildirilir.

3. Kısmen veya tamamen sakıncalı görülen mektuplar, iç hukuk veya uluslararası hukuk yollarına başvuru yapılması durumunda kullanılmak üzere idarece saklanır.”

19. Tüzüğün 186. maddesi uyarınca, 91, 122 ve 123. maddelerde düzenlenmiş hükümler, (bk. yukarıdaki 16-18. paragraflar) tutukluluk halleriyle uyumlu olan tutuklular hakkında da uygulanabilir.

II. ANAYASA MAHKEMESİNİN İLGİLİ İÇTİHADİ

20. Anayasa Mahkemesi *Muhittin Pirinçcioğlu (3)* (başvuru no. 2017/34566, 10 Mart 2020), *Rıdvan Türan* (başvuru no. 2017/20669, 10 Mart 2020) ve *Hasan Umut Özer* (başvuru no. 2018/15894, 15 Aralık 2020) davalarında verdiği kararlarda, hükümlü ve tutukluların yazışmalarına yapılan müdahaleler bağlamında ulusal makamlar ve mahkemelerce göz önünde bulundurulması gereken genel ilkeleri özetlemiştir. Bu hükümlerin ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

“... Haberleşme hürriyetine yönelik bir müdahale bakımından adil dengenin sağlanıp sağlanmadığının tespitinde müdahaleyi gerçekleştiren kamu makamlarının ve derece mahkemelerinin karar gerekçesi büyük önem taşır. Kamu makamlarının ve derece mahkemelerinin temel hak ve özgürlüklere yönelik müdahalenin zorunlu bir ihtiyaca karşılık geldiğini, orantılı olduğunu ilgili ve yeterli bir gerekçe ile ortaya koyma yükümlülüğü vardır ... Dolayısıyla haberleşme hürriyetine gerekçesiz olarak veya Anayasa Mahkemesince ortaya konulan kriterleri karşılamayan bir gerekçe ile yapılan müdahaleler Anayasa’nın 22. maddesini [“Haberleşme hürriyeti”] ihlal edecektir ... Mevcut başvuruya benzer şikâyetlerde derece mahkemelerinin ve kamu gücünü kullanan diğer organların gerekçelerinin ilgili ve yeterli sayılabilmesi için kararlarda bulunması gereken ve benzer başvuruların koşullarına göre değişebilecek unsurlar şu şekilde sıralanabilir.

(i) Ceza infaz kurumlarına gelen veya bu kurumlardan gönderilen yazılara yapılan müdahalelere gerekçe olarak gösterilebilecek makul nedenler, somut olayın tüm koşulları dâhilinde objektif bir gözlemciyi haberleşme hakkının kötüye kullanıldığına ikna edebilecek nitelikte olaya özgü olgu ve bilgilerle, somut mektuba özgü kabul edilebilir makul gerekçelerle açıklanmalıdır. Sakıncalı bulunan mektuptaki hangi ifadelerin hangi nedenlerle ceza infaz kurumu güvenliğini tehlikeye düşürdüğünün somut verilere dayanılarak gerekçelendirilmesi gerekir. 5275 sayılı Kanun’un 68.

HALİT KARA / TÜRKİYE KARARI

maddesinin (3) numaralı fıkrasında ‘Kurumun asayiş ve güvenliğini tehlikeye düşüren, görevlileri hedef gösteren, terör ... veya diğer suç örgütleri mensuplarının haberleşmelerine neden olan, kişi veya kuruluşları paniğe yönletecek yalan ve yanlış bilgileri, tehdit ve hakareti içeren mektup, faks ve telgrafların’ hükümlüye verilmeyeceği, hükümlü tarafından yazılmışsa gönderilmeyeceği düzenlenmiştir. Ceza infaz kurumu disiplin kurulu kararında veya infaz hâkimliğinin kararında sadece bu madde hükmünün yazılmış olması ilgili ve yeterli gerekçe sayılmaz ...

(ii) Mektubun içeriği ile birlikte muhatabının kim olduğu da yapılan değerlendirmede dikkate alınmalı, mektubun bu muhataba gönderilmesinin hangi nedenlerle ceza infaz kurumu güvenliğini ve kamu düzenini tehlikeye düşürdüğü açıklanmalıdır. Muhatabın kim olduğuna yönelik olarak imkânlar ölçüsünde bir araştırma yapılması, bu hususta idari ve yargısal makamlarca elde edilen bilgilerin karar gerekçelerine yansıtılması gerekmektedir ...

(iii) Mektup içeriği hakkında yapılan değerlendirmede mahpus hakkında uygulanan infaz rejiminin ve mahkûmiyet sebeplerinin de dikkate alınması gerekir. Söz konusu bilgilerin somut mektubun alınması veya gönderilmesine olan etkilerinin (terör ... veya diğer suç örgütleri mensuplarının haberleşmelerine neden olan yahut örgüt üyeleri arasında motivasyonu artırmaya yönelik mektuplar gibi) karar gerekçelerinde gösterilmesi gerekmektedir.

(iv) Her somut olayın kendine özgü koşulları çerçevesinde somut mektubun tamamının alıkonulmasına karar vermek yerine mektup içinde sakıncalı olduğu değerlendirilen bazı cümlelerin okunmayacak şekilde karalanarak mektubun gönderilmesinin veya muhatabına verilmesinin mümkün olup olmadığı değerlendirilmelidir. Bu şekilde mektubun tamamının alıkonulması şeklindeki müdahalenin orantılı olup olmadığı ortaya konulmalıdır ...”

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. TÜRKİYE TARAFINDAN İLAN EDİLEN DEROGASYONA İLİŞKİN ÖN AÇIKLAMA

21. Hükümet, başvurunun Sözleşme’nin 15. maddesi kapsamında 21 Temmuz 2016 tarihinde Avrupa Konseyi Genel Sekreteri’ne gönderilen Derogasyon Bildirimi göz önünde bulundurularak incelenmesi gerektiğini belirtmiştir (Derogasyon Bildirimi metni ve daha fazla bilgi için bk. *Pişkin/Türkiye*, no. 33399/18, §§ 55-56, 15 Aralık 2020). Sözleşme’nin 15. maddesi aşağıdaki gibidir:

“1. Savaş veya ulusun varlığını tehdit eden başka bir genel tehlike halinde her Yüksek Sözleşmeci Taraf, durumun kesinlikle gerektirdiği ölçüde ve uluslararası hukuktan

HALİT KARA / TÜRKİYE KARARI

doğan başka yükümlülüklerle ters düşmemek koşuluyla, bu Sözleşme’de öngörülen yükümlülüklerle aykırı tedbirler alabilir.

2. Yukarıdaki hüküm, meşru savaş fiilleri sonucunda meydana gelen ölüm hali dışında 2. maddeye, 3 ve 4. maddeler (1. fıkra) ile 7. maddeye aykırı tedbirlere cevaz vermez.

3. Aykırı tedbirler alma hakkını kullanan her Yüksek Sözleşmeci Taraf, alınan tedbirler ve bunları gerektiren nedenler hakkında Avrupa Konseyi Genel Sekreteri’ne tam bilgi verir. Bu Yüksek Sözleşmeci Taraf, sözü geçen tedbirlerin yürürlükten kalktığı ve Sözleşme hükümlerinin tekrar tamamen geçerli olduğu tarihi de Avrupa Konseyi Genel Sekreteri’ne bildirir.”

22. Bu aşamada Mahkeme, *Mehmet Hasan Altan/Türkiye* (no. 13237/17, § 93, 20 Mart 2018) davasında askeri darbe girişiminin, Sözleşme anlamında "ulusun varlığını tehdit eden genel bir tehlikenin" varlığını ortaya koyduğunu gözlemlediğini hatırlatmaktadır (bk. yukarıdaki *Pişkin*, § 59). Alınan tedbirin durumun koşulları bakımından kesinlikle gerekli kılınıp kılınmadığı ve uluslararası hukuktan doğan başka yükümlülüklerle tutarlı olup olmadığı hususlarında ise Mahkeme, başvuranın şikâyetinin esas bakımından incelenmesi gerektiği kanaatinde olup, bu incelemeyi aşağıda yapacaktır (aynı yerde).

II. SÖZLEŞME’NİN 8. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

23. Başvuran, ceza infaz kurumu yetkililerinin söz konusu mektubu göndermeyi reddetmeleri sebebi ile haberleşme ve ifade özgürlüğü haklarının ihlal edildiğinden şikâyet etmektedir. Başvuran, Sözleşme’nin 8 ve 10. maddelerine dayanmıştır.

24. Dava konusu olayların hukuki açıdan nitelendirilmesi hususunda yetkili olan Mahkeme (bk. *Radomilja ve Diğerleri/Hırvatistan* [BD], no. 37685/10 ve 22768/12, §§ 114 ve 126, 20 Mart 2018), bu şikâyetin yalnızca Sözleşme’nin 8. maddesi kapsamında incelenmesi gerektiği kanaatinde (bk. *Tur/Türkiye*, no. 13692/03, § 14, 11 Haziran 2013). Hükmün ilgili kısımları aşağıdaki gibidir:

“1. Herkes (...) yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına sahiptir.

2. Bu hakkın kullanılmasına bir kamu makamının müdahalesi, ancak müdahalenin yasayla öngörülmüş ve demokratik bir toplumda ulusal güvenlik, kamu güvenliği, ülkenin ekonomik refahı, düzenin korunması, suç işlenmesinin önlenmesi, sağlığın veya ahlakın veya başkalarının hak ve özgürlüklerinin korunması için gerekli bir tedbir olması durumunda söz konusu olabilir.”

A. Kabul Edilebilirlik Hakkında

1. Tarafların beyanları

25. Hükümet, Sözleşme'nin 35 § 3 (a) maddesi anlamında başvuranın önemli bir zarar görmediğini belirtmiştir. Bu bağlamda Hükümet, söz konusu mektubunun gönderilmesinin reddedilmesinden dolayı başvuranın herhangi bir maddi zarara uğramadığını veya herhangi bir maddi zarara uğradığını belirtmediğini iddia etmiştir. Ayrıca Hükümet, başvuran söz konusu mektubu gönderemese de, ceza infaz kurumunda geçirdiği süre boyunca dış dünya ile iletişim kurmak için çeşitli imkânlarla olan erişiminin kısıtlanmadığını iddia etmiştir. Özellikle, başvuran söz konusu mektuba el konulmadan önce ve el konulduktan sonra N.K. ile birçok defa iletişim kurmuştur. Başvuranın haber paylaşma ve almasını engelleyen genel bir yasak söz konusu değildir. Tek bir mektubu gönderememesi, önemli bir zarar teşkil etmek için yeterli eşiğe ulaşmamıştır.

26. Hükümet, *Kaya ve Bal/Türkiye* kararına ((k.k.) [Komite], no. 6992/18 ve diğer 3 başvuru, 19 Ocak 2021) atıfta bulunmuş ve bu davaya konu mektupların başvuranların şahsi durumlarıyla ilgili olmadığı için önemli bir zarar bulunmadığı gerekçesiyle Mahkemenin bu başvuruların kabul edilemez olduğuna karar verdiğini belirtmiştir. Hükümet ayrıca *Akkurt/Türkiye* ((k.k.), [Komite], no. 41726/20, 22 Şubat 2022) kararına da atıf yapmış, tek bir gazete sayısına erişimin kısıtlanmasıyla önemli bir zarara maruz kalınmadığının tespit edildiğini ileri sürmüştür. Hükümet, ilgili tarihte başvuran ve ağabeyinin FETÖ/PDY ile bağlantılı terörle ilgili suçlardan tutuklu olduklarını belirtmiştir. Ayrıca, söz konusu mektubun başvuranın şahsi durumuyla ilgili olmaktan ziyade FETÖ/PDY içinde iletişimi sürdürmeyi ve dayanaksız ve kışkırtıcı ifadeleri aktarmayı amaçladığını iddia etmiştir. Hükümet, başvuranın söz konusu mektubun önemini veya alıcısına ulaşmaması nedeniyle uğradığı zararı açıkça ifade edemediğini de öne sürmüştür.

27. Hükümet, başvurunun açıkça dayanaktan yoksunluk nedeniyle kabul edilemez olduğunu ifade etmiştir. Bu bağlamda Hükümet, yerel mahkemelerin başvuranın şikâyetini Anayasa Mahkemesinin içtihadına göre incelediklerini ve ikincilik ilkesi doğrultusunda yerel mahkemelerin kararlarından ayrılmayı gerektirecek herhangi bir sebep bulunmadığını iddia etmiştir.

28. Başvuran, bu amaç doğrultusunda tanınan süre içinde başvurunun kabul edilebilirliğine dair herhangi bir görüş belirtmemiştir.

2. *Mahkemenin değerlendirmesi*

29. Hükümetin önemli bir zararın olmadığı yönünden yaptığı itiraza ilişkin olarak Mahkeme, Hükümetin atıf yaptığı *Kaya ve Bal* davasının, başvuranların kendileriyle herhangi bir bağlantısı olmayan alıcılara yazdıkları mektuplara ilişkin olduğunu belirtir (bk. yukarıda anılan *Kaya ve Bal*, § 26). Nitekim Mahkeme, adı geçen kararda söz konusu yazışmaların başvuranlar arasında veya aile bireyleri ya da sosyal çevreleri ile olmadığını vurgulamıştır (aynı yerde § 27). Dolayısıyla, söz konusu mektubun alıcısının başvuranın ağabeyi olduğu somut dava, *Kaya ve Bal* davası ile karşılaştırılmaz. Benzer şekilde, tek bir gazete sayısına erişimin kısıtlanmasına ilişkin olan *Akkurt* (yukarıda anılan, § 11) davasının da somut davayla karşılaştırılamayacağı açıktır.

30. Mahkeme, Hükümetin atıf yaptığı (bk. yukarıdaki 25. paragraf), başvuran ile ağabeyiyle arasındaki birçok yazışmayla kanıtlandığı üzere, gerçekten de ağabeyiyle iletişimini devam ettirmek istediği anlaşıldığından, bu konunun başvuran için şahsi öneminin açıkça ortada olduğunu kaydetmektedir. Yukarıdaki hususa ek olarak, başvuranın ağabeyi de bir tutukludur. Bu durum, yazışmalarının önemini artırır; zira bu, erişebildikleri sınırlı iletişim yollarından biridir. Son olarak, hükümlü ve tutukluların yakın akrabalarıyla iletişimlerini sürdürmelerinin önemi konusunda (bk. bu davaya uygulanabildiği ölçüde, *Nusret Kaya ve Diğerleri/Türkiye*, no. 43750/06 ve diğer 4 başvuru, § 55, AİHM 2014 (alıntılar), ve *Kyriacou Tsiakkourmas ve Diğerleri/Türkiye*, no. 13320/02, § 303, 2 Haziran 2015) Mahkeme, somut davanın ilkesel bir mesele olduğunu, yani başvuranın yakın bir akrabasıyla özel yazışma hakkı ve bu kapsamda etkili bir adli denetimin varlığını ilgilendirdiğini değerlendirmektedir.

31. Yukarıdaki hususlar göz önünde bulundurulduğunda, yetkililerin söz konusu mektubu göndermeyi reddetmesi nedeniyle başvuranın önemli bir zarara uğramadığı söylenemez. Bu nedenle, Hükümetin bu bağlamdaki itirazı reddedilmelidir.

32. Hükümetin yaptığı ikinci itiraz konusunda ise Mahkeme, bu kapsamda öne sürülen iddiaların, Sözleşme'nin 8. maddesi kapsamındaki şikâyetin esası

hakkında bir inceleme yapılmasını gerekli kılan meseleler içerdiği kanısındadır (bk. *Mehmet Çiftci/Türkiye*, no. 53208/19, § 26, 16 Kasım 2021 ve bu kapsamda anılan diğer kararlar).

33. Son olarak Mahkeme, bu başvurunun açıkça dayanaktan yoksun ya da Sözleşme'nin 35. maddesinde sıralanan gerekçeler kapsamında kabul edilemez olmadığını kaydetmektedir. Dolayısıyla, başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekmektedir.

B. Esas Hakkında

1. Tarafların beyanları

34. Başvuran söz konusu ifadelerin yalan olmadığını ileri sürmüştür. Bu bağlamda, kötü muamele ve işkence ile ilgili çeşitli şikâyetlerin hem yerel mahkemeler hem de Mahkeme önünde yapılmış olduğunu genel olarak ifade etmiştir. Ayrıca başvuran, infaz hâkimliğine yaptığı başvuruda atıfta bulunduğu üç gazete haberinin (bk. yukarıdaki 9. paragraf) nüshalarını da sunmuş, bu haberlerin yazdığı mektuptakine benzer olaylara ilişkin olduklarını iddia etmiştir. Yerel makamların başvuru konusu tedbiri haklı kılmaya dair somut bir gerekçe sunmadıklarını da ileri sürmüştür. Dahası, mektubunun on altı sayfadan oluştuğunu ve ceza infaz kurumu yetkililerinin söz konusu ifadelerin yer aldığı sayfaya el koymakla kalmayıp mektubun geri kalan sayfalarına da el koyduklarını belirtmiştir. Başvuran, başvuruya konu tedbirin demokratik bir toplumda gerekli olmadığını iddia etmiştir.

35. Hükümet, başvuranın yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına müdahale edilmediğini belirtmiştir. Söz konusu mektubun başvuranın şahsi durumuyla ilgili olmadığını ve panik yaratma olasılığı olan yalan ve iftira niteliğindeki ifadeler içerdiğini ileri sürmüştür. Hükümet, ceza infaz kurumunun güvenliği ve kamu menfaati gerekçeleriyle mektubun gönderilmesinin reddedildiğini eklemiştir. Ayrıca Hükümet, önemli bir zararın olmadığına dair itirazlarını öne sürdüğü argümanlara (bk. yukarıdaki 25 ve 26. paragraflar) atıfta bulunmuştur.

36. Hükümet, yetkililerin mektubu göndermeyi reddetmesinin yasal bir temeli olduğunu, bu kararın olay tarihinde yürürlükte olan 5275 sayılı Kanunun 68. maddesinin 3. fıkrası ve Tüzüğün 91 maddesinin 3. fıkrasına dayanarak alındığını ileri sürmüştür. Ayrıca, başvuru konusu tedbirin ceza infaz kurumunda disiplini

sağlamayı, düzenin korunmasını veya suç işlenmesinin önlenmesini ve milli güvenlik ile hükümlü ve tutukluların haklarının korunmasını amaçladığını beyan etmiştir.

37. Başvuru konusu tedbirin gerekliliği hususunda ise Hükümet, söz konusu mektubun, başvuranın da üyesi olmaktan mahkûm edildiği FETÖ/PDY üyelerine yapıldığı iddia edilen kötü muamele ve işkenceye dair asılsız ve kışkırtıcı iddialar içerdiğini ileri sürmüştür. Ayrıca Hükümet, Disiplin Kurulunun kullandığı gerekçelendirmeyi (bk. yukarıdaki 8. paragraf) takip ederek söz konusu ifadelerin panik yaratabileceğini, düşmanlık ya da şiddete itebileceğini, kamu düzenini bozabileceğini, kurumda güvenliği tehlikeye atabileceğini ve hükümlü FETÖ/PDY üyelerini kışkırtabileceğini iddia etmiştir. Bununla birlikte, mektubun alıcısı da FETÖ/PDY ile bağlantılı suçlardan tutuklanmış ve bu örgüte üye olmaktan mahkûm edilmiştir. Dolayısıyla söz konusu mektubun amacı, asılsız bilgi ve haberleri FETÖ/PDY örgütüne üye olma suçundan mahkûm edilen diğer kişilere iletmek, FETÖ/PDY üyeleri arasında örgütsel bağları canlı tutmak ve asılsız suçlamalarda bulunarak devlet memurlarına karşı nefrete tahrik etmektir.

38. Hükümet ayrıca 15 Temmuz 2016 tarihli darbe girişiminin meydana getirdiği koşullara atıf yapmış, darbe girişiminden sonra yaşanan hükümlü ve tutuklu yoğunluğu nedeniyle ceza infaz kurumlarında iş yükünün arttığını vurgulamıştır. Hükümet, başvuran için geçerli olan infaz rejimi, tutulduğu ceza infaz kurumunun tipi ve tutukluluk ve mahkûmiyetinin gerekçelerinin de göz önünde bulundurulması gerektiğini ifade etmiştir. Bu bağlamda başvuran ve ağabeyinin tutuklandığı suçların niteliğine atıfta bulunmuştur. Özellikle söz konusu mektup, hem başvuranın ağabeyi hem de ağabeyi aracılığıyla diğer FETÖ/PDY üyeleri için yazılmıştır. Bu nedenle ilgili mektubun gönderilmesi, başvuranın ıslahına yönelik ilkeler ile uyuşmamaktadır. Bununla birlikte Hükümet, başvuranın diğer FETÖ/PDY üyeleriyle iletişimini önlemek, başvuranın örgüte olan bağlılığını engellemek, ceza infaz kurumunda düzen ve disiplini sağlamak ve ıslah sürecinin başarılı olması gibi acil toplumsal ihtiyaçlara da atıf yapmıştır.

39. Hükümet, mektubun Disiplin Kurulu kararında bahsedilmeyen bazı kısımlarından alıntılar yapmış, bu kısımlarda geçen ifadelerin başvuranın FETÖ/PDY ile aktif olarak etkileşime girme, bu örgüte olan sadakatini sürdürme

ve aralarında ağabeyinin de bulunduğu, bu örgüte üyelik suçundan mahkûm edilen diğer kişilerle örgütsel bağlarının kopmasını engelleme yönelimini ortaya koyduğunu iddia etmiştir.

40. Ayrıca Hükümet, yukarıdaki 20. paragrafta bahsi geçen, Anayasa Mahkemesinin dava konusu müdahalelerin ilgili ve yeterli gerekçelere dayanmadığına karar verdiği davaların aksine; somut davadaki ceza infaz kurumu yetkilileri ve yerel mahkemelerin başvuranın mektubunun gönderilmemesini haklı kılmak amacıyla ikna edici, ilgili ve yeterli gerekçeler sunarak söz konusu olan çıkarlar arasında bir denge kurmaya dair görevlerini usulüne uygun şekilde yerine getirdiğini belirtmiştir. Bununla birlikte Hükümet, Anayasa Mahkemesinin gelen ve gönderilen yazışmalarına ceza infaz kurumu makamları tarafından el konulan hükümlü ve tutukluların yaptığı bireysel başvuruları reddettiği birkaç davaya atıf yapmıştır.

41. Hükümet, başvuruya konu tedbirin hafif bir tedbir olduğunu eklemiş, başvuranın herhangi bir disiplin cezası veya soruşturmayla tabi tutulmadığının altını çizmiştir. Bununla birlikte ceza infaz kurumu idaresi söz konusu belgeleri yok etmemiş, tüm yargı yolları tükenene kadar bunlara el koymaya karar vermiştir. Hükümet ayrıca başvuranın çeşitli iletişim imkanlarına erişimi olduğu ve kendisine genel bir kısıtlama getirilmediği için başvuruya konu tedbirin istisnai nitelikte olduğunu belirtmiştir. Dahası başvuran, başvuru konusu mektubun gönderilmesinin reddinden sonra ağabeyiyle mektup alışverişi yaparak iletişimini sürdürebilmiştir.

42. Hükümet, iddia edilen müdahalenin orantılı ve Sözleşme'nin 8 § 2 maddesi kapsamında gerekli olduğunu belirtmiştir.

2. Mahkemenin değerlendirmesi

(a) Genel ilkeler

43. Mahkeme, yapılan müdahale “kanuna uygun bir şekilde” yapılmamışsa, Sözleşme'nin 8 § 2 maddesinde atıfta bulunulan meşru amaçlardan birini veya birkaçını gözetmiyorsa ve bu amaçlara ulaşmak için “demokratik bir toplumda gerekli” değilse; bir kamu makamı tarafından yazışmaya saygı hakkına yapılan müdahalenin Sözleşme'nin 8. maddesine aykırı olacağını hatırlatır (bk. *Enea/İtalya* [BD], no. 74912/01, § 140, AİHM 2009; *Kwiek/Polonya*, no. 51895/99, § 37, 30 Mayıs 2006; ve *Nuh Uzun/Türkiye*, no. 49341/18 ve diğer 13 başvuru, § 83, 29 Mart 2022).

44. Gereklilik kavramı, yapılan müdahalenin acil bir toplumsal ihtiyaca karşılık geldiği ve bilhassa gözetilen meşru amaçla orantılı olduğu anlamına gelir. Bir müdahalenin “demokratik bir toplumda gerekli” olup olmadığı belirlenirken Devletin takdir payı göz önünde bulundurulmalıdır (bk. diğer karalar arasında, *Yefimenko/Rusya*, no. 152/04, § 142, 12 Şubat 2013). Gerekliliğe dair ilk incelemeyi yapmak ulusal makamların görevi olsa da, müdahaleye ilişkin olarak belirtilen gerekçelerin ilgili ve yeterli olup olmadığına dair yapılacak nihai değerlendirme, Sözleşme’nin gerekliklerine uyum açısından Mahkeme denetimine tabidir (bk. ikisi de yukarıda anılan *Yefimenko*, § 142, ve *Nusret Kaya ve Diğerleri*, § 51).

45. Hükümlü ve tutukluların yazışmaları üzerinde bazı kontrol tedbirleri gereklidir ve bu tedbirlerin alınması, hapis cezalarının olağan ve makul gereklikleri göz önünde bulundurulduğunda, başlı başına Sözleşme’nin gerekliklerine aykırı değildir (bk. *Silver ve Diğerleri/Birleşik Krallık*, 25 Mart 1983, § 98, Seri A no. 61, ve *Klibisz/Polonya*, no. 2235/02, § 338, 4 Ekim 2016). Ancak böyle bir kontrolün genel olarak izin verilen kapsamı incelenirken, mektup yazma ve alma imkanının bir hükümlü veya tutuklunun bazen dış dünya ile tek bağı olduğu da göz ardı edilmemelidir (bk. *Campbell/Birleşik Krallık*, 25 Mart 1992, § 45, Seri A no. 233, ve yukarıda anılan *Yefimenko*, § 143).

46. Ek olarak, hükümlü ve tutukluların yazışmalarına müdahale eden tedbirlerin alındığı durumlarda, yapılan müdahalenin gerekçesinin gösterilmesi, başvuran ve/veya temsilcilerinin kanunların başvurana doğru bir şekilde uygulandığı veya verilen kararların mantıksız veya keyfi olmadığı konusunda kendilerini tatmin etmeleri açısından önemlidir (bk. *Onoufriou/Kıbrıs*, no. 24407/04, § 113, 7 Ocak 2010).

47. Mahkeme ayrıca daha önce sırf ceza infaz kurumu yönetimini karalama veya ceza infaz kurumu yetkilileri hakkında iddialar içerdikleri için şahsi mektupların akışının durdurulmasının demokratik bir toplumda gerekli olmadığını tespit ettiğini hatırlatmaktadır (bk. yukarıda anılan *Silver ve Diğerleri*, §§ 64, 69, 91 ve 99, ve *Ekinci ve Akalın/Türkiye*, no. 77097/01, § 47, 30 Ocak 2007).

(b) Söz konusu ilkelerin somut olaya uygulanması

(i) Müdahalenin varlığı, yasal dayanağı ve gözetilen meşru amaç

48. Mahkeme, hükümlü ve tutukluların mektuplarının yetkililer tarafından sadece kontrol edilmesinin bile Sözleşme'nin 8. maddesi anlamında bu şahısların haberleşme özgürlüğü hakkına saygı gösterilmesine yönelik bir “müdahale” teşkil ettiğine daha önce karar vermiştir (bk. *Mehmet Nuri Özen ve Diğerleri/Türkiye*, no. 15672/08 ve diğer 10 başvuru, § 41, 11 Ocak 2011, ve bu kararda yapılan diğer atıflar). Yani, yazışmaların içeriği, kısıtlayıcı bir tedbirin bir “müdahale” teşkil edip etmediğinin belirlenmesinde önemli değildir; önemli olan, şahsi yazışmaya müdahale edilip edilmediğidir (bk. *Frérot/Fransa*, no. 70204/01, § 54, 12 Haziran 2007 ve yukarıda anılan *Mehmet Nuri Özen ve Diğerleri*, § 41). Dolayısıyla Mahkeme, başvuranın ağabeyine yazdığı söz konusu mektubu yetkililerin göndermeyi reddetmesiyle başvuranın Sözleşme'nin 8 § 1 maddesi kapsamındaki yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına müdahalede edilmiş olduğu sonucuna varmıştır (örneğin bk. *Vlasov/Rusya*, no. 78146/01, § 130, 12 Haziran 2008, ve yukarıda anılan *Mehmet Nuri Özen ve Diğerleri*, § 42).

49. Ayrıca, söz konusu müdahalenin yasal dayanağı olduğu, bu müdahalenin 5275 sayılı kanunun 68/3 maddesi ve söz konusu tarihte yürürlükte olan ve ilgili diğer iç hukuk hükümleri ile birlikte okunan Tüzüğün 91. maddesinin 3. fıkrasına dayandığı hususunda taraflar arasında bir anlaşmazlık yoktur ve Mahkeme de bunu kabul eder (bk. yukarıdaki 8, 10 ve 14-19. paragraflar; benzer ve farklı yönleri için karşılaştırınız, *Tan/Türkiye*, no. 9460/03, §§ 22-24, 3 Temmuz 2007 ve yukarıda anılan *Mehmet Nuri Özen ve Diğerleri*, §§ 53-59).

50. İhtilaflı tedbirin Sözleşme'nin 8 § 2 maddesinde öngörülen meşru amaçlardan birini, yani düzenin sağlanması ve suç işlenmesinin önlenmesini gözettiği kabul edilebilir (bk. yukarıda anılan *Vlasov*, §§ 135 ve 137).

(ii) Müdahalenin demokratik bir toplumda gerekliliği

51. Yapılan müdahalenin “gerekliliği” konusunda ise Mahkeme, dava konusu müdahaleyi haklı kılmak için yerel makamların öne sürdüğü gerekçelerin ilgili ve yeterli olup olmadığını değerlendirmek zorundadır (bk. yukarıdaki 44 ve 46. paragraflar). Dolayısıyla Mahkeme, ceza infaz kurumu yetkililerinin söz konusu mektubu reddetmelerine dair sundukları gerekçeyi ve yerel mahkemelerin bu gerekçelere başvuranın iddiaları ışığında nasıl yaklaştıklarını inceleyecektir (bk. bu

davaya uygulanabildiği ölçüde, *Subaşı ve Diğerleri/Türkiye*, no. 3468/20 ve diğer 18 başvuru, § 85, 6 Aralık 2022).

52. Bu bağlamda Mahkeme, yukarıdaki 20. paragrafta bahsi geçen kararlarında, Anayasa Mahkemesinin hükümlü ve tutukluların yazışmalarına müdahale konusunda yerel makamlar ve yargılamayı yürüten mahkemeler tarafından göz önünde bulundurulması gereken genel ilkeleri özetlediğini kaydetmektedir. Mahkeme, genel hatlarıyla, Anayasa Mahkemesinin içtihadında geliştirilen bu ilkeleri uygun bulmaktadır. Yukarıda bahsi geçen kararlar Anayasa Mahkemesi tarafından, başvuranın bu mahkemeye yaptığı bireysel başvurunun reddedilmesinin ardından verilmiş olsa da (bk. yukarıdaki 13 ve 20. paragraflar), bu ilkelerin Mahkemenin kendi içtihadında ortaya konulan ilkeler doğrultusunda kamu makamları tarafından suiistimal edilme olasılığını engellemeye yönelik oldukları açıktır (bk. yukarıdaki 44 ve 46. paragraflar; ayrıca örneğin bk. yukarıda anılan *Vlasov*, § 138 ve bu kararda yapılan diğer atıflar). Mahkeme, bu bağlamda, demokratik toplumlardaki temel ilkelerden biri olan hukukun üstünlüğü ilkesinin Sözleşme'nin tüm maddelerinde geçerli olduğunu ve bu ilkenin diğer hususların yanı sıra Sözleşme tarafından garanti altına alınan haklara kamu makamlarının keyfi olarak müdahale etmelerini engelleyen bir yasal korunma tedbirinin iç hukukta düzenlenmiş olması gerektiği anlamına geldiğini hatırlatır (bk. diğer kararların yanı sıra, yukarıda anılan *Mehmet Çiftçi*, § 38 ve bu kararda yapılan diğer atıflar).

53. Somut davada Mahkeme, Disiplin Kurulunun söz konusu mektubun sakıncalı ve konusu suç teşkil ettiğini değerlendirerek ve bazı kısımlarının yalan ve kamu görevlileri aleyhinde iftira niteliğinde olduğuna karar vererek bu mektubu göndermeyi reddettiğini gözlemlemektedir (bk. yukarıdaki 8. paragraf). İnfaz hâkimliği, bu kararın 5275 sayılı Kanuna uygun olarak verildiğine ve usul ve yasaya aykırılık bulunmadığına karar vererek başvuranın bu karara itirazını reddetmiştir. (bk. yukarıdaki 10. paragraf). Ağır Ceza Mahkemesi de infaz hâkimliğinin kararında sunulan gerekçeyi onaylamıştır (bk. yukarıdaki 11. paragraf).

54. Buna rağmen Mahkeme, Disiplin Kurulu veya yargılamayı yürüten mahkemelerin somut ve Sözleşme 'ye uygun bir değerlendirme yaptığını tespit etmesi için bu kararlardan hiçbirinin yeterli olmadığı kanaatindedir. Nitekim,

Disiplin Kurulu mektubun yalan ve kamu görevlileri aleyhinde iftira niteliğinde olduğunu kabul ettiği kısımlarına atıf yapsa da, başvuranın da infaz hakimliğine yaptığı itirazında belirttiği üzere, bu kısımlarda spesifik olarak herhangi bir görevli veya yetkiliye atıf yapılmamasına rağmen bu ifadelerin neden bu şekilde nitelendirildiklerine dair herhangi bir açıklama yapmamıştır (bk. yukarıdaki 8 ve 9. paragraflar). Ayrıca Mahkeme, başvuranın infaz hâkimliği önünde kötü muameleye dair iddialar içeren bazı gazete haberlerini de dayanak olarak gösterdiğini gözlemlemektedir (bk. yukarıdaki 9. paragraf). Ancak yargılamayı yürüten mahkemelerin, kararlarında başvuranın iddialarını dikkatli bir şekilde göz önünde bulundurdıkları ve başvuranın yazışmasına saygı gösterilmesi hakkı ile ceza infaz kurumunda düzen ve disiplinin sürdürülmesi gibi söz konusu olan diğer menfaatleri karşılıklı olarak değerlendirdikleri açıkça ortada değildir.

55. Somut davada ceza infaz kurumu yetkilileri ve yargılamayı yürüten mahkemeler sakıncalı olduğu değerlendirilen kısımların mektuptan çıkarıldıktan sonra mektubu gönderme olasılığına dair de yeterli düzeyde bir gerekçe sunmamıştır (Mahkemenin Sözleşme'nin 8. maddesinin ihlal edildiğine karar vermesine rağmen mektubun bir kısmının silinmesinin, gönderilmesinin engellenmesinden daha hafif bir tedbir olduğuna karar verdiği *Pfeifer ve Plankl/Avusturya*, 25 Şubat 1992, §§ 47-48, Seri A no. 227 ile benzer ve farklı yönleri için karşılaştırınız). Bu kapsamda Mahkeme, söz konusu mektubun ekleriyle birlikte on altı sayfadan oluştuğunu; Disiplin Kurulunun ise bu mektubun yalnızca bir paragrafının yalan ve iftira içeren nitelikte olduğuna karar verdiğini kaydetmektedir (bk. yukarıdaki 8-9. paragraf).

56. Mahkeme, ceza infaz kurumu yetkilileri ve yargılamayı yürüten mahkemelerin yukarıda belirtilen eksikliklerine rağmen, Anayasa Mahkemesinin sadece Anayasada öngörülen hak ve özgürlüklere müdahale edilmediğine veya yapılan müdahalenin somut davada herhangi bir ihlale neden olmadığına karar verdiğine de dikkat çeker.

57. Hükümetin Disiplin Kurulunun kararında bahsi geçmeyen belirli alıntılara (bk. yukarıdaki 39. paragraf) veya geçerli infaz rejimi ve başvuran ile ağabeyinin tutuklanması ve mahkûm edilmesine yol açan suçların nitelikleri gibi diğer hususlara yaptığı atıflar (bk. yukarıdaki 37-38. paragraflar) konusunda ise

Mahkeme, Disiplin Kurulu ve yerel mahkemelerin verdikleri kararların, bu alıntılar veya diğer benzer hususları göz önünde bulundurdıkları sonucuna varması için yeterli olmadığı kanısındadır. Aynısı, Hükümetin atıfta bulunduğu, Anayasa Mahkemesinin gelen ve gönderilen yazışmalarına ceza infaz kurumu makamları tarafından el koyulan hükümlü ve tutukluların yaptığı bireysel başvuruları reddettiği kararlar için de geçerlidir (bk. yukarıdaki 40. paragraf).

58. Yukarıdaki hususlar göz önünde bulundurulduğunda Mahkeme, somut davadaki yerel makamların söz konusu çatışan menfaatler arasında denge kurma ve başvuranın yazışmasına saygı gösterilmesi hakkına keyfi bir şekilde müdahale edilmesini önleme görevlerini yerine getirmedikleri kanısındadır (bk. bu davaya uygulanabildiği ölçüde, yukarıda anılan *Subaşı ve Diğerleri*, §§ 91 ve 93). Dolayısıyla, ulusal makamların söz konusu mektubun gönderilmesinin reddedilmesini haklı kılmak için sundukları gerekçelerin ilgili ve yeterli olduğu veya dava konusu tedbirin demokratik bir toplumda gerekli olduğu ortaya konulamamıştır. Bu bağlamda, Mahkeme tekrar yukarıdaki 52. paragrafta yer verilen, Anayasa Mahkemesinin içtihadında geliştirdiği ilkelere ilişkin değerlendirmelere atıfta bulunur.

59. Son olarak, başvuran Sözleşme'nin 8. maddesinde gerekli kılındığı üzere keyfi müdahaleye karşı asgari düzeyde korumadan faydalanmadığı için Mahkeme, dava konusu tedbirin olağanüstü halin özel koşulları tarafından kesinlikle gerekli kılındığının söylenemeyeceği kanısındadır (bk. bu davaya uygulanabildiği ölçüde, yukarıda anılan *Pişkin*, § 229).

60. Dolayısıyla, Sözleşme'nin 8. maddesi ihlal edilmiştir.

III. SÖZLEŞME'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

61. Sözleşme'nin 41. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Eğer Mahkeme bu Sözleşme veya Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Taraf'ın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırıabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

62. Başvuran, adil tazmin talebinde bulunmamıştır. Bu nedenle, Mahkeme, başvurana bu bağlamda herhangi bir meblağ ödenmesine hükmetmeye gerek duymamıştır.

HALİT KARA / TÜRKİYE KARARI

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OY BİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun kabul edilebilir olduğuna;
2. Sözleşme'nin 8. maddesinin ihlal edildiğine *karar vermiştir*.

İşbu karar İngilizce olarak tanzim edilmiş olup, Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 §§ 2 ve 3. maddesi uyarınca 12 Aralık 2023 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.

Hasan Bakırcı
Yazı İşleri Müdürü

Arnfinn Bårdsen
Başkan